

SŁOWO

Wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświątecznych.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228. Otwarte od 9 do 3.

Prenumerata miesięcznie z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 2,500.

Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 80.259.

Cena ogłoszeń: Wiersz normalny jednospaltowy: przed tekstem 5.0 mk.; w tekście 750 mk.; za tekstem .00 mk.

W numerach świątecznych o 25 procent drożej.

Przypominamy, że czas odnowić prenumeratę na miesiąc grudzień.

CYRK A. Ciniselli Dziś nowy sensacyjny program. Wilno, Ludwisarska 4, gm. Krengla. M-r Knuth, 10 minut między życiem, a śmiercią. A. Ciniselli, Lady Krifton, Mia Astorja, 2 Terras-2, 8 Kayton's-8, Bim-Bom, „Tabor Cygański” i reszta grudniowego programu. W sobotę 2-go i w niedzielę 3-go — 2-DWA PRZEDSTAWIENIA o jednakowym programie. Początek 1 o godz. 4 pop., II o g. 8 w. Kasa czynna od 11—2 i od 5. W święta, niedziele i soboty od g. 11 bez przerwy.

8% Państwową Pożyczkę Złotą z r. 1922

Sprzedaje z polecenia
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej

DOM BANKOWY

T. BUNIMOWICZ

= BANK DEWIZOWY =

WIELKA 72-74. TELEFON 257.

NADTO PROWADZI WSZELKIE OPERACJE BANKOWE.

Szkola nowoczesnych tańców

M. Frost,

ul. Trocka 2. Kompletom ustępstwo.

Najwyższe ceny za stare złamane płytki gramofonowe płaci firma „UNIWEKRSAL” ul. Wielka 41.

Uprzedza się wszystkie osoby prywatne, sklepy oraz magazyny przed kupnem, skradzionego mi dzisiaj futra-eglan, koloru brązowego z kołnierzem bobrowym, spodu „pizmowiec”. W razie zgłoszenia się osoby z wyżej opisanym futrem uprasza się o oddanie takowej w ręce sprawiedliwości.

Sprawy ekonomiczne.

Ustawa sejmowa o podatku od wzbogacenia się, z dnia 31 marca 1922 przewiduje pobranie na rzecz skarbu podatku według skali ruchomej od ceny kupna nieruchomości lub spłaty długu hipotecznego w terminie od stycznia 1919 r. do 31 marca 1922.

Ustawa ta została rozciągnięta na teren b. Litwy Środkowej rozporządzeniem Rady Ministrów.

Obecnie nie wchodzimy w rozważanie samej treści ustawy, która, zdaniem naszym, nie odpowiada w żadnej mierze ani pojęciu sprawiedliwości, ani faktycznemu wzbogaceniu się. Pieniężnie kto kupował, to płacił rzeczywistą t. j. rynkową cenę żadaną przez sprzedającego, w markach polskich wedle ich rzeczywistej wartości nabywczej, t. j. kursowej. Jeżeli następnie wartość nieruchomości bezwzględna się podniosła, lub wartość względna t. j. wyrażająca się w większej ilości mniej wartościowych marek, to co za podstawę ma Skarb Państwa do pobierania podatku dochodzącego do 200 proc. wartości kupna, jeżeli wartość bezwzględna się podniosła, a tem mniej, jeżeli tylko wzrosła wartość względna?

Raczej sprzedawcy należałoby kompensatę w pierwszym wypadku, ale zastosowanie podobnej metody wiecznego dopłacania przy wzroście ceny bezwzględnej nie śniło się żadnemu prawodawcy, gdyż zburzyłoby to cały porządek prawno-sprawiedliwy i z punktu widzenia konsekwencji prowadziłoby do słusznej w takim razie odwrotnej dopłaty bądź przez Skarb, bądź przez sprzedawcę różnic wynikających z bezwzględnego spadku wartości nieruchomości.

Stosunek wytworzony pomiędzy kontrahentami stałby się podobny do stosunków absurdalnych przy wspólnocie władania ziemią w rosyjskiej „obszczyźnie”. Zresztą jeżeli Sejm znał, jako nonsens, ustawę o podatku od przyrostu wartości, to wolno zapytać, jaka jest właściwa różnica pomiędzy przyrostem posiadanej wartości a wzbogaceniem się przez przyrost tejże wartości na obiekcie, który się nabył?

W tej chwili jednak nie idzie nam o rozstrząsanie Ustawy działającej, lecz o jej zastosowanie u nas w praktyce.

Ustawa z dn. 31 marca 1922 r. (Art. 1 — punkt 6) mówi jasno: podatkowi od wzbogacenia się podlegają osoby fizyczne, które w okresie czasu od dnia 1 stycznia 1918 r. aż do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy słały częściowo lub w całości wierzytelności, obciążające hipoteką nieruchomości do tych osób należących, nie zaciągając z tej przyczyny nowych hipotecznych zobowiązań dłuższych, o ile spłacone wierzytelności powstały przed 1 stycznia 1915 roku.

Zdawałoby się, że tekst jest w tym wypadku jasny; podatek dotyczy wyłącznie spłaty długu całego lub częściowego.

Tymczasem nasza Izba Skarbowa sypnęła nakazami płatniczymi, w których opodatkowuje się

nie dług spłacony, a całą sumę wpłaconych rat do Banku Ziemskiego.

Jeżeli stać na ścisłym zastosowaniu Ustawy, należałoby opodatkować tylko tę część ratówki, która idzie na amortyzację, a nie procenta od długu, jakimi są ratówki.

Dziwniejszym jest podatek zastosowany do poszczególnych pozycji, z których ratówka się składa; oto przykład:

W dniu 19 stycznia 1922 zostały zapłacone zaległe ratówki z nieruchomości miejskiej w sumie 26 895 rub. 34 kop. przewalutowane w markach polskich na 79.186 mk. w tem:

1) Asekuracja 211 rub. 94 kop. 2) Kasa (t. z. pena) 4.249 rub. 80 kop. 3) Amortyzacja 4 538 rub. 14 kop. 4) Odsetki od długu na korzyść Banku 17.395 rub. 96 k. Razem 26 395 rub. 34 kop. = 79.186 mk.

Jeżeli przypuścić, że nastąpiło wzbogacenie się dłużnika, tochyba mieści się ono w pozycji 4 538 rb. 14 kop. i od tej sumy może być podatek wymierzony wedle ścisłego brzmienia Ustawy, lecz gdzie jest wzbogacenie, się gdy się zapłaciło 17 395 rb. 96 kop. procentów, na czym polega zarobek przy zapłaceniu 211 rb. 94 kop. za asekurację, a już konia z rzedem temu, kto potrafi dowieść wzbogacenia przy opłaceniu 4249 rb. 30 kop. kary za opóźnienie ratówek, wynikłe z nieobecności Banku w Wilnie przez czas wojny. Jednakowo nakaz płatniczy na tę nieruchomość opiewa za spłacenie ratówek w sumie 79 186 mk. — podatku 247.456 mk., jako podatku od wzbogacenia się.

Już nie konia z rzedem, ale całego Forda temu kto podejmie

się skutecznej obrony słuszności zastosowania Ustawy!

Nic dziwnego, że, jak słyszeliśmy złożono, już 10,000 podań protestujących przeciw podobnemu zastosowaniu Ustawy.

Sam stempel od podań już złożonych obciąża płatników sumą 4.000.000 mk., a że napisanie podania kosztuje minimum 5 000 mk., t. j. 50 000 000 mk., płatnicy bronią swych słusznych praw ponosząc koszt 54.000.000 mk. dodatkowej kary za nieprawidłowe, zdaniem naszym, zastosowanie Ustawy.

Wzwanianie płatnicze sypią się w dalszym ciągu, a więc i sama uboczna kara rośnie dalej.

Podania winne być sądane na imię p. Ministra Skarbu, który wedle brzmienia Ustawy decyduje jako ostatnia instancja. A więc Ustawa daje prawo bezapelacyjnego rozstrzygnięcia stosowania Ustawy, ale tylko w jej granicach, jeżeli zaś p. minister mógł wbrew jej brzmieniu stosować podatek od ratówek, kar i asekuracji, byłoby to nadanie ministrowi praw ustawodawczych a nie wykonawczych, co nie jest zgodne z konstytucją i sprzeciwiliby się pojęciu o praworządności w państwie.

Jakoby w Ministerstwie Skarbu wyjaśniano naszej Izbie Skarbowej, że ratówki też mają podlegać podatkowi od wzbogacenia, sędzić by jednak należało, że podobne „wyjaśnienia”, powinny być na piśmie a nie ustnie dawane, gdyż tym sposobem winny opaczne komentarze Ustawy unika odpowiedzialności.

Należy mieć nadzieję, że posłowie nasi na Sejm nie omieszkają w drodze interpelacji wyjaśnić daną sprawę i potrafią obronić obywateli przed nowym ciężkim ciosem na tych, co już tyle kłęk i strat ponieśli.

St. Wańkowicz.

Wiadomości polityczne.

Poznański „Postęp”, Ks. Adamski organ chrześcijańskiej demokracji, ogłosił wywiad z ks. Adamskim liderem tego stronnictwa, Ks. Adamski wódz chrześcijańskiej demokracji w taki sposób wyraził się o Witosie:

„Co do Witosia, uważam że, mimo wszystkie jego błędy i grzechy, jest on nie tylko najczystszym człowiekiem z P.S.L., ale należy do najlepszych ludzi w swoim klubie. Liczne i ciężkie winy, jakie P.S.L. popełniło, należy kłaść nie na karb Witosia, lecz jego przeciwników w stronnictwie ludowym, a przede wszystkim na karb p. Dąbskiego...”

„Narod. Chrześcijańskie Stronnictwo Pracy (Chrześcijańska Demokracja) nie zwracało się do p. Witosia i zwracać się nie zamierza. Natomiast z całą życzliwością powita jego zwrócenie się do obozu narodowego, a sądzę, że na taki akt cywilnej odwagi p. Witos się zdobydzie...”

Na pytanie, kto będzie prezydentem Rplitej i czy kandydatura p. Witosia ma widoki, odpowiada ks. Adamski.

„Owszem. Stronnictwa narodowe wolałyby go widzieć na czele państwa, zamiast innych kandydatów z niewyraźnego środka czy centrolewa...”

Współpracownik „Gazety Warszawskiej” N. P. R. miał możliwość uzyskania następujących źródłowych informacji o stanowisku N. P. R. od bardzo wybitnego polityka, zbliżonego do tego stronnictwa.

Licząc się z wynikiem wyborów, N.P.R. poparłoby rząd parlamentarny, stworzony przez stronnictwa, wchodzące w skład Chrześc. Jedności Narod. i Piasta, jako mającej większe szanse polską. Tylko przez stworzenie takiego rządu mógłby uratować nasz skarbiec i tylko wtedy stosunki gospodarcze ukształtowałyby się dla sfer robotniczych lepiej.

Inicjatywa w tworzeniu tego rodzaju rządu należy do powyższych wymienionych dwóch stronnictw. Obowiązkiem ich jest stworzenie większości. Wszelkie doktryny, uprzedzenia powinny upaść, nie czas bowiem „żałować róż, gdy lasy płoną”.

Biuro Urządzeń Technicznych

Wilno, ul. Wielka (Zamkowa) 9 Wilno.

Przyjmuje na siebie urządzenie różnych fabryk i naprawę wszelkich maszyn oraz ich części we własnych warsztatach mechanicznych. Kupuje i sprzedaje nowe i używane maszyny i narzędzia oraz techniczne i elektryczne materiały. Poleca wielki wybór motorów elektrycznych od 1 do 8 sił i dynamomaszyn. Wykonanie zamówień prędkie i pod kierunkiem inżynierów - specjalistów.

ZABAWA TANEŃNA.

W sobotę dn. 2 grudnia odbędzie się w Sali Domu Kasyna Oficera Polskiego Ad. Mickiewicza 13, zabawa taneczna urządzana przez T-wo Pomoc Żołnierzowi Polskiemu na cele gwiazdkowe.

Bilety za okazaniem zaproszenia do nabycia od 30/XI w Świątlicy Dominkańska 13 oraz w Cukierni Sztalla ul. Ad. Mickiewicza róg Tatarskiej i w dniu zabawy przy wejściu.

„KRESY” Nr. 11.

Wszędzie do nabycia
cena Nr. 200 marek.

Prenumerata 800 mk. miesięcznie.

Adres Wydawnictwa: Wilno, Mickiewicza 6.

Kupujcie Złotą Pożyczkę.

Za słusne i zgodne z sytuacją parlamentarną uważa N. P. R., aby marszałkiem Sejmu został piastowiec, marszałkiem Senatu przedstawiciel Chł. Zw. Jedności Nar.

N. P. R. wolałaby na stanowisku marszałka sejmiku p. Jana Dąbskiego, aniżeli pos. Rataja, ale jest to sprawa wewnętrzna klubu Piasta, zresztą nie jest to dla N. P. R. kwestją zasadniczą.

Co do marszałka Senatu, to odczuwamy, że stronictwa lewicowe nie życzyłyby sobie na to stanowisko marszałka Trąpczyńskiego, choć osobiście uważamy, że marszałek Trąpczyński dokonał wielkich rzeczy, umiejąc doprowadzić do końca Sejm Ustawodawczy.

Najtrudniejsza jest odpowiedź na kwestję obioru p. Piłsudskiego na prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Uznajemy jego nadzwyczajne zasługi wobec państwa polskiego, ale wolelibyśmy nie obstarzać przy jego kandydaturze, „gdyby dobro kraju tego wymagało.”

Jak widać z tego, stanowisko N. P. R. będzie zupełnie inne w nowym Sejmie, niż w dawnym. N. P. R. traci swój charakter klubu par excellence „belwederskiego”.

Pan Poniatowski na łamach „Rzeczypospolitej” pisze następujące, zupełnie słuszne uwagi o stosunkach na ziemiach Wschodnich:

Od czasu objęcia władzy przez rząd polski nietylko nie wybudowano żadnej nowej linii kolejowej, ale nie odbudowano dotąd zniszczonych mostów kolejowych, nie tylko nie budowano nowych dróg bitych, lecz istniejące szosy i trakty doprowadzono do stanu niemożliwego dla jazdy. Do szkół, które nie wszystkie zostały odbu-

dowane, przysyłały nasze władze nie raz nauczycieli, którzy nie znają języka ludności i z dziećmi dobrze porozumieć się nie mogą. Placówek sanitarnych, w których ludność wiejska otrzymywała bezpłatną pomoc lekarską, mamy mniej niż przed wojną, ilość stacji pocztowych także znacznie zmniejszono. Za czasów rosyjskich pracowały urzędy rolne, przeprowadzające komasację a rząd ułatwiał takową i popierał — tak, że mieliśmy całe gminy, gdzie nie pozostało ani jednej wioski nie skomasowanej — dziś wydano ustawę o komasacji, lecz nie uczyniono dla wprowadzenia jej w życie.

A nasze urzędy i urzędnicy? Wymaganie niezliczonych formalności i najrozmaitszych pozwoleń, do czego ludność nie była przyzwyczajona, jest dla niej wprost klęską. Jeżeli podobny system był dobry w Galicji, gdzie przetrzeń powiatu była nieraz mniejsza od rozległości naszej gminy, to na Kresach, gdzie odległość od miasta powiatowego wynosi często do 100 kilometrów złej drogi, przepisy te zmuszają najczęściej albo do zaniechania podróży, albo też do obchodzenia praw. A postępowanie urzędników! Odsyłanie od Ananasa do Kalfasza, odkładanie na dzień następnny załatwienia interesanta, który tłucze się kilkadziesiąt kilometrów do miasta, wyczekiwanie godzinami na audjencję nawet u niższych urzędników, ich szorstkość w obejściu są to zjawiska na Kresach powszechnie. Zdarzają się jednak i rzeczy gorsze. Ludność nie może zrozumieć dla czego pewne osoby otrzymują pewne pozwolenia, a czasem i przywileje, gdy inni w tym samym warunkach otrzymać tego nie mogą.

chłopów. Do komunizmu nie chce się przyznać. Był zaproszony na konferencję. Oskarżenia Włodzimierza Popieł, Izajasz Rozenberg i Władysław Meszaros byli na konferencji Świętojurskiej. Twierdzą oni, że nie mają nic wspólnego z komunizmem. Dalszy ciąg rozpraw w piątek.

LECZNICA CHIRURGICZNA D-ra Dembowskiego

Wilno Mała Pohulanka 9
przyjęcie od 10—12 i od 4—5.

Proces komunistów we Lwowie.

LWÓW. 30.XI. (A. W.) W ósmym dniu rozpraw przeciwko komunistom przesłuchano pięciu dalszych oskarżonych. Wzyscy oni nie przyznają się do winy, z wyjątkiem Michała Malinowskiego. Malinowski jako strzelec ukraiński był w niewoli rosyjskiej, pracował w organizacjach socjalistycznych, po rewolucji bolszewickiej powrócił na Ukrainę. Do Lwowa przyjechał na miesiąc przed aresztowaniem w zamiarze prowadzenia dalej pracy na polu szerzenia komunizmu. Do partii jeszcze nie należał. Drugi oskarżony Wasyl Korbutiak szerzył propagandę komunistyczną w Ameryce. Po powrocie do kraju agitował wśród

Z mych przeżyć politycznych i walk.

VII.

W owe czasy z P. P. S. już zerwałem, secesja z P. P. S. proletariatu, kierowana przez Kulczyckiego, nie budziła mojej sympatii, gdyż byłem przeciwny programowi tej grupy zdobywania konstytucji rosyjskiej, co, zdaniem moim, prowadziłoby do asymilacji. Miałem dużo pobicia do warstwy robotniczej. W „Sile”, organizacji robotników polskich w Wiedniu, miewałem często pogadanki i wykłady. Przychodziło mi na myśl tworzenie partii narodowo-robotniczej, ale brakowało mi na to środków, a z gadzinowego funduszu brać nie chciałem i propozycję odnośną odrzuciłem, gdyż byłoby mi zależność od tych, co mieli inne cele, którym chodziło tylko o osłabienie socjalnej demokracji w Galicji.

Kierownicy Ligi Narodowej, wydawca „Przeglądu Wschodniego”, zwłaszcza Jan Popławski, sympatyzowali ze mną. W „Przeglądzie Wschodnim” zamieściłem artykuł „Stość form politycznych w Rosji”. Nie przystąpiłem jednak do nich w 1901 r., gdyż nie mieli oni jeszcze organu wpływowego w Galicji, a chodziło mi o narzędzie polityczne dla

przeprowadzenia wyodrębnienia Galicji. W kwietniu 1901 r. zamieszkałem we Lwowie, stałem się członkiem redakcji „Kurjera Lwowskiego”.

W pierwszych miesiącach drukowałem i pisałem ogromną ilość artykułów, czasami po dwa na dzień, od czasu do czasu zasilając „Przyjaciela Ludu”, brałem też udział w pracy organizacyjnej stronnictwa. Chodziło mi wówczas o przeobrażenie ludowców ze stronnictwa wyłącznie chłopkiego w stronnictwo chłopko-mieszczańskie, co, jak sądziłem, mogło stworzyć siłę polityczną, zdolną do przeprowadzenia wyodrębnienia Galicji.

W 1901 r. wydałem książkę „Wyodrębnienie Galicji”. Rzecz ta była zamierzana przez gazety galicyjskie, ale wywołała kilka broszur, ów przedmiot omawiających. Broszury korzystające z mych idei nie zawsze powoływały się na swe źródło, np. broszura Głabińskiego „Samodzielność Galicji”. Byłem nawet rad z tego, pragnąłem, aby idea wyodrębnienia Galicji nie była uznawana za „fantazję Studnickiego”, ale za wypływającą z realnych warunków kraju.

W czerwcu 1901 r. pod mym wpływem stronnictwo ludowe na kongresie partyjnym w Tarnowie przyjęło do swego programu wyodrębnienie Galicji. B. Wysłouch

Sojusz Chrześcijańskiej Jedności Narodowej z Piastem.

Wybor Marszałka Sejmu.

WARSZAWA. 1 XII. (A. W.) Marszałkiem Sejmu obrany został poseł Maciej Rataj. Oddano 482 kartki. Unieważniono 3. Rataj otrzymał 352 głosy, Smirowski 177.

b. marszałek Sejmu Trąpczyński Marszałkiem Senatu.

WARSZAWA. 1 XII. (A. W.) Marszałkiem Senatu wybrany zo-

stał Trąpczyński 56 głosami na 97 obecnych. 9 kartek było pu stych. Wybory wice-marszałków i reszty prezydium odbędą się 2 b. m.

Kandydaci na wice-marszałków.

WARSZAWA. 1-XII. (A. W.) Jako kandydaci na wice-marszałków wymienieni są Zamorski, Gdyk, Czerniewski, Osiecki, Smiarowski i Moraczewski.

Konferencja Lozańska.

Wyjazd delegata polskiego.

WARSZAWA. 1 XII. (A. W.) W związku z rozpatrywaną w Lozannie sprawą kapitulacji, delegat polski wyjeżdża tam jako specjalny obserwator.

Delegacja rosyjska tylko w sprawie cieśnin.

LOZANNA. (Pat.) Wczoraj doręcono delegacji rosyjskiej odpowiedź na jej notę. Francja, Anglia i Włochy jednomyślnie trwają na stanowisku, że delegacja rosyjska dopuszczona być może do obrad jedynie w sprawie cieśnin.

Benesz pośrednikiem rosyjsko-francuskim.

LOZANNA. (Pat.) Sfery miarodajne w Lozannie przypuszczają, że Benesz wystąpi jako pośrednik między Rosją a Francją. Jeden z mężów zaufania Benesza odbył wczoraj konferencję z Rakowskim.

Przyjazd Cziczierina do Lozanny.

BERLIN. 30 XI. (A. W.) Cziczierin w przejeździe do Lozanny zatrzymał się w Berlinie, gdzie

złożył wizytę kanclerzowi i odbył konferencję z Ministrem Spraw Zagranicznych Rozenbergiem. Wczoraj delegacja wyjechała do Lozanny.

Turcja o suwerenności wysp Egejskich.

LOZANNA. (Pat.) Na wczorajszym posiedzeniu podkomitetu do spraw terytorjalnych i wojkowych tureccy delegaci oświadczyli, że ich żądania w sprawie suwerenności nad kilkoma wyspami morza Egejskiego natrafiają na trudności, wobec czego delegaci nie mogą brać dalszego udziału w dyskusji nad tą sprawą.

Oświadczenie Cziczierina.

RYGA. (Pat.) Cziczierin przed odjazdem z Moskwy oświadczył, że delegacja sowiecka w Lozannie wystąpi w charakterze przeciwnego bieguna polityki międzynarodowej. Nie podpisze umowy sprzeczącej z zasadniczymi interesami Rosji sowieckiej i domagać się będzie zupełnej niezależności Turcji. Bosfor i Dardanele powinny być otwarte dla wszystkich flot handlowych.

Sprawy greckie.

Bonar Law o zajściach w Atenach.

WIEDEN. 30.XI. (A. W.) Podczas przemówienia swego w Izbie Gmin Bonar Law mówił o zajściach w Atenach. Robert Cecil interpelował ministra w sprawie odwołania posła angielskiego z Aten, żądając precedensu. Bonar

Law wskazał na wypadek zamordowania króla Aleksandra w Belgardzie i oświadczył, że rząd uważa odwołanie posła za naturalne, ponieważ egzekucje w Atenach wykonywane są nie przez prawy rząd, lecz przez Komitet Rewolucyjny.

**ELEGANCKI SALON MÓD
„MAISON NOUVELLE”**
W. - Pohulanka 16, m. 4.

**Nadeszły ostatnie modele! : : : : :
Kapelusze, suknie wieczorowe i balowe
i różne inne najwykwintniejsze rzeczy. : : : : :**

Entente'a przeciwko Grecji.

BERLIN. 30.XI. (A. W.) Między Entente'a odbywa się wymiana depesz w sprawie wszczęcia wspólnej akcji przeciwko Grecji. Projektowana jest demonstracja floty w porcie Pireus.

Król grecki jako więzień.

ATENY (Pat.) Król starał się o złagodzenie wyroku skazanych ministrów i generałów, w tym celu prosił o interwencję posłów jugosłowiańskiego i rumuńskiego. Po wykonaniu wyroku król wyraził życzenie opuszczenia Grecji. Jak twierdzi prasa grecka, król faktycznie trzymany jest w pałacu jako więzień.

Aresztowanie generałów.

ATENY (Pat.) Generałowie Popolos, Usmanis i Valetta zostali aresztowani.

TEATR WIELKI (Pohulanka)	sobota „TRAWIATA” opera. Niedziela po poł. o g. 4. po cenach o 50% niższych. „Targ na dziewczętą” operetka. niedziela wieczór „Książeczka Czardasza” operetka
TEATR Im. Syrakonii (m. paralużowy)	sobota „Złoty wiek rycerstwa” niedziela „Łukaszyński” dramat.

Dzienna sprzedaż biletów od 11—2 po p. w cukierni p. Sztralla, ul. Mickiewicza róg Tatarskiej.

Kalendarze na r. 1923

już wyszły z druku:

kalendarz kartkowy Mkp. 400
kalendarz Ostrobramski Mkp. 500

w początku grudnia ukaże się:

Wil. Kalendarz Informacyjny
(księga adresowa)

Informacje i ogłoszenia przyjmują się jeszcze tylko do 20-go b. m.
Wydawn. Księgarni Józefa Zawadzkiego w Wilnie.

TEATR POLSKI (SALA LUTNIA)

Dziś „Wesele” Wyspiańskiego
Początek o godz. 8 wiecz.

rano, płatna prenumerata była zjawiskiem rzadkiem. Gdy jej mówił, że nie są to zdrowe podstawy dla powołania do życia wielkiego stronnictwa, odpowiedziała mi: „jakże można za gazetę lub na stronnictwo brać od nich pieniądze, kiedy oni nie mają na sół.”

Bolesław Wysłouch należał i należy do tych, co na stronnictwie nie zarabiają, ale ponoszą raczej dla niego ofiary.

Bolesław Wysłouch, jak już wspominałem, pochodzi z naszych ziem północno-wschodnich. W powiecie kobryńskim leżał jego rodowy majątek. Kształcił się w Petersburgu, tam studiował inżynierię i udał się do Warszawy dla propagandy socjalistycznej. Nie był to marksizm, lecz odbicie rosyjskiego narodniczenia, oraz spuścizna naszej emigracji. Była to mgławica polityczna, z której następnie wyszedł polski socjalizm, kierunek ludowy i liga narodowa, owe jądrowe, z którego następnie przez przystosowanie do upodlenia niewola powstała późniejsza narodowa demokracja.

Władysław Studnicki.

miał referat, J. Stapiński wygłosił mowę, którą porwał wahających się chłopów. Wahanie pochodziło wskutek opozycji b. posła Winkowskiego. Wracając z Tarnowa uszczęśliwiony i rozmitowany w przywódcach ludowców i w Wysłouchu i Stapińskim.

Dziś do stronnictwa ludowego idą inteligenci, częstokroć dla kariery politycznej. Pierwsi ludowcy stali się ludowcami wbrew karierze, dla Polski, dla wywołania samodzielnej siły ludowej, która by się zmobilizowała do walki o Polskę.

Ciemnota ludu, brak świadomości narodowej w masach ludowych, a najgorsze tradycje z okresu pańszczyźnianego, kielkujący patriotyzm państw zaborczych, to czynniki, które uniemożliwiały naszą akcję wyzwolenia. W stronnictwie ludowym tkwił idealny czyn, pochodzący od Marji Wysłouchowej i Bolesława Wysłoucha.

Marja Wysłouchowa z domu Bułałówna, rodem z naszych ziem północno-wschodnich, była najbardziej uczuciową i egzaltowaną naturą, gorącą patriotką, pokochała lud, jako czynnik wywyższenia Polski. Miała współczucie do ludu za jego nędzę, jego ciemnotę. W pracy redaktorskiej przez długi czas pomagała swemu mężowi i była autorką pełnych uroku opowiadań historycznych dla ludu, np. „Za

wolność i lud” (bro-zura o powstaniu kościuszkowskim). Gdy ją poznał, od wielu lat była cierpiącą na chorobę sercową, mogła bardzo rzadko udzielać się stosunkom towarzyskim, gdyż jej podniecenie psychiczne w rozmowach wywoływało u niej następne bolesną reakcję. Nie ustawała jednak w pracy pisarskiej dla ludu i wydała pod swoją redakcją, właściwie pisała, tygodnik dla kobiet „Zorza”. Był to prawdziwy bukiet kwiatów zebranych z popularnej poezji polskiej, z przeróbek powieści i z jej artykułów, oraz listów do czytelniczek.

Marja Wysłouchowa pociągała ku sobie swym urokiem psychicznym i wywarła wpływ niezatarty na pierwszych członków stronnictwa ludowego w Galicji z warstwy chłopskiej. Jakób Bojko, Sredniawski i inni noszą w sobie pewne ślady z jej ducha.

Idealizowała ona lud; opowiadała mi o szeregu objawów zaparcia się i poświęcenia się dla sprawy stronnictwa, jakie zaobserwowała wśród chłopów galicyjskich w tej dobie, kiedy Stronnictwo Ludowe było wyklinane z ambony i prześladowane przez władze.

Małżeństwo Wysłouchów za-fundowało Galicji kierunek ludowy. Przez długi czas, pisma stronnictwa, oraz broszury były wydawane na ich koszt. Żadnych wkładek, żadnych opłat nie pobie-

TEATR I MUZYKA.

Komunikaty teatrów wileńskich.

Teatr Wielki. Dziś (sobota) po raz drugi „Trawiata”. Następne przedstawienie „Trawiata” w poniedziałek. Na niedzielę zapowiada repertuar Teatru Wielkiego dwa przedstawienia: po południu efektowny „Targ na dziewczęta” i wieczorem „Księżniczka Czardasza”. W przygotowaniu w dziedzi operowym „Tosca” Pucciniego, w dziedzi operetkowym „Krysia leśniczanka”.

WYPADKI I KRAKDZIEŻE.

Otrucie. Dn. 1. b. m. w celu pozabawienia się życia zażył opium 30-letni Stanisław Niemuniś (Konarskiego 10). Desperata w stanie ciężkim pogotowie odwiezł do szpitala św. Jakoba.

Konferencja rozbrojeniowa.

Otwarcie konferencji. MOSKWA. (Pat.) Otwarcie konferencji w sprawie rozbrojenia wyznaczono na dzień 2 grudnia. Do tychczas przybyły delegacje fińskich, estońska, lotewska i litewska. Delegacja polska spodziewana jest dzisiaj.

Skład delegacji litewskiej. Kowno. 30.XI (Aw) W skład delegacji litewskiej w Moskwie weszli: poseł litewski w Rydze Saunius, vice-minister Obrony Państwa, dyrektor Departamentu Lisowski, oraz gen. Radas Zienkiewicz.

jest znać Rosję pod warunkiem uznania przez nią swych długów i przywrócenia własności prywatnej udzielenia dostatecznej rekompensaty, wreszcie wstrzymania propagandy politycznej.

Nowy spiszek w Irlandji. DUBLIN (Pat) Odkryto tuziszek powstańców irlandzkich, mających na celu uprowadzenie 84 członków Dail Ejlertanu.

Miłosierdziu czytelników naszych polecamy chorą nauczycielkę, która dla braku środków nie może przeprowadzić zaleconej przez lekarzy kuracji.

Ofiary „dla chorej nauczycielki” prosimy składać w Administracji „Słowa”.

Stanowisko Litwy.

WARSZAWA. 1.XI. (Aw) Megerowicz oświadczył, że delegacje polska, estońska, lotewska i fińska będą pracować w Moskwie w ścisłym porozumieniu. Natomiast Litwa pozostawiła sobie wolną rękę i nie porozumiała się

TELEGRAMY.

Związek Ludowy Narodowy aprobuje. WARSZAWA. 1.XI. (A W). Związek Ludowo-Narodowy po wysłuchaniu referatu Szyty i przemówieniach Grabskiego i Charusewicza wyraził jednomyślnie zgodną taktykę polityczną dotychczasowego Prezydium Klubu, działającego w porozumieniu z Chrześcijańską demokracją oraz Stronnictwem Ludowym.

Prasa fińska o konferencji. HELSINGFORS. 30 XI (Aw) Prasa fińska sceptycznie ocenia konferencję moskiewską.

Table with exchange rates for various currencies and gold prices. Columns include currency type, amount, and price.

Porozumienie postów żydowskich z postami Małopolski Wschodniej.

WARSZAWA. 1.XII. (A. W). Klub postów żydowskich łącznie z postami Małopolski Wschodniej ukonstytuował się na następujących zasadach: 1) Zasadnicze sprawy rozstrzyga plenum postów i senatorów. 2) ogólną polityką kieruje większość 3) W sprawach socjalnych i religijnych dotyczą-

Wielki pożar w Gdańsku. GDANSK 30 XI. (A. W.) Wcześnie wieczorem spaliły się szopy, należące do polskiego Zarządu Klej, położone w wolnym porcie Neufahrwasser. Składy zawierały ogromnie zapasy sukna, skór, farb, oliwy, maszyn do szycia i medykamentów. Straty milionowe. Przyczyna pożaru nie jest znana.

Zwycięstwa powstańców w Tracji. LONDYN (Pat). Konstancyńska donoszą, że powstańcy są panami sytuacji Tracji Zachodniej. Banda uzbrojona w ilości 5.000 ludzi daży do Dedeagacz, aby uzyskać przeprowadzenie plebiscytu.

Oświadczenie Bonar Law. LONDYN (Pat) Bonar Law oświadczył, że rząd angielski gotów

Z Niemiec.

Wojska amerykańskie pozostają w Nadrenji.

WASZYNGTON, (Pat.). Rząd postanowił chwilowo zatrzymać w Nadrenji amerykańskie wojska okupacyjne.

Odpowiedź na notę niemiecką.

BERLIN, 30 XI. (AW) Odpowiedź na notę niemiecką do Komisji Reparacyjnej będzie miała

charakter czysto formalny ze względu na spodziewany zjazd premierów koalicji i konferencję brukselską.

Cena chleba.

BERLIN, 30 XI. (AW) Od dnia 4 grudnia cena chleba kartkowego zostanie podniesiona ze 112 mk. na 286 za kilo. Pozakartkowy chleb kosztuje obecnie 630 mk. za kilo.

KINO „POLONJA”

Dziś premiera Ostatnia nowość Paryża

Premjowana piękność, uroczą Czechowa w głównej roli wytwornego nastrojowego dram. w 7 akt. p.t. ilustrowane i sym. pow. „Wędzyczna jachta wiatr”.

Uwaga! Fascynująca treść. Niebywałe bogata wystawa. Wistrowska gra. Szczyt techniki.

Spółka Akcyjna „DZWIGNIA” ul. Wielka 37, telefon 506. Posiada na składzie i sprzedaje workami cukier, mąkę pszenną, mąkę kartoflaną, syrop, koks i węgiel z dostawą do domu, artykuły budowlane, kanalizacyjne i elektrotechniczne.

Advertisement for Mydło Kalina soap. Includes an illustration of a woman at a counter and text: "nie, dziękuję - proszę tylko Mydło Kalina gdzie to jest najlepsze. J. & S. Stempniewicz Fabryka perfum i mydeł toaletowych Poznań."

Advertisement for a accounting office: BIURO RACHUNKOWE S. GASTOROWSKIEJ I E. SAWONIEWICZA Wilno, ul. Mickiewicz 8 (gm. Banku Ziemięskiego). Prowadzi księgi rachunkowe i kontrolę rachunków, zestawia bilanse, sporządza sprawozdania. 1-sza Wileńska lecznica chorób zębów i jamy ustnej. Lekarz M. GOLDBARGA ul. Wielka Nr 56.

Medical advertisements for Dr. Leon Ginsberg, Dr. J. Bernstejn, Dr. A. LIBO, and Dr. med. Kaplan, listing various ailments treated and consultation times.

Obwieszczenie Dyrektora Wileńskiej Izby Skarhowej w przedmiocie podwyższenia podatku spożywc. od cukru i wyrob. cukrowych. Izba Skarbowy Wileńska podaje do powszechnej wiadomości, że na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1922 r. — z dniem 1 grudnia dotychczasowy podatek spożywczy od cukru podwyższa się z 30000 mk. na 60.000 mk. od 100 kg. cukru wagi netto.

Futra surowe nie wyprawione w wszelkiej ilości kupuje firma KUŚNIERZ, Warszawa, Nowy-Świat 21. Tel. 274-13. Prosimy zawiadomić listownie. Uwaga! Uwaga! Kupecy i Wojazerowie Szale jedwabne, wełniane, zakłady, suknie, swetry, trykotyny, (Raszlowe) rękawiczki i t. p. po cenach fabrycznych. Hurtownikom ustępstwo. POLECA: Fabryka I. NEUMAN Warszawa, Franciszkańska Nr 30 (3 podwórze). CENY KONKURENCYJNE.

Kasjerka biegła, energiczna na korzystnych warunkach potrzebna od zaraz do Teatru Wielkiego. Wymagana kaucja lub poręczenie. Zgłaszać się do administracji Teatru między 12 a 2 po poł. Do sprzedania krowy wyskokielne, bardzo mleczne. Zakretowa 9-1. ZĘBY sztuczne stare, nawet potamane kupuje. Płat najniższe ceny LEON POCCZER Tatarska 20-17. Francuzka lub osoba z dobrym francuskim potrzebna na parę rannych godzin do konwersacji z 10-letnią dziewczynką. Mickiewicza 42-5, od godz. 6-t.j. Kupuję fortepiany i pianina. Płacę najwyższe ceny. i Portowa 19 m. 6.

Kto chce coś kupić, coś sprzedać, znaleźć posadę, dostać pracowników, aby o jego firmie, przedsiębiorstwie lub handlu wiedziano, znaleźć dierzawę majątku, odstąpić w dierzawę majątek itd. itd. niech się ogłosi w gazecie „SŁOWO” a niezawodnie osiągnie wiele z tego korzyści.